

กระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชน
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น
พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ

Human Rights and Perception Process
of the Local Ordinance
Act B.E. 2542 in Chaiyaphum Province

ไศลโสภิน ภิรมย์ไกรภักดิ์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) ศึกษาถึงกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้
ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ
ข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ
2) ศึกษาถึงถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการ
ส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนในรูปแบบ
กระบวนการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนของประชาชน
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ทำความเข้าใจกับ
ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วม
โดยการใช้แบบสอบถามโดยใช้สูตรการคำนวณของ
Taro Yamane โดยคำนวณสัดส่วนจากประชากรผู้มี
สิทธิเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งมีภูมิลำเนา
อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาฝาย อำเภอเมือง

จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 396 คน ผลการศึกษาโดยสำรวจ
จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจ
ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติ
ท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ผลการวิจัยพบว่า ประชากรมีระดับความรู้
ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบ
องค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูง แต่ความรู้
ความเข้าใจในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ
ข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อยู่ในระดับต่ำ อาจเป็น
เพราะประชาชนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย
และมีลักษณะประนีประนอมชอบคล้อยตามวิสัยทัศน์
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและไม่กล้าแสดงความ

คิดเห็น ทำให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับต่ำ ทั้งนี้ปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในระดับต่ำ ได้แก่ วุฒิกการศึกษา แต่รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การติดตามข่าวสารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าชื่อเสนอพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542

คำสำคัญ: กระบวนการส่งเสริมสิทธิ การรับรู้ของประชาชน

Abstract

A research aimed to study Human Rights and Perception Process of The Local Ordinance Act B.E. 2542 in Chaiyaphum Province. To study problems and obstacle on process human rights and perception process of the local format recreational elderly participation of people in the draft local Under the constitution of The Kingdom of Thailand B.E.2540 and The constitution of The Kingdom of Thailand B.E.2550 , and covered political freedom which the people participate in the locally administration (democracy by the people for the people), Because each local context and identity not the same especially. participate in the locally population proposing local ordinance for problems and barriers solutions from and participation of the government, local administrative organizations and people community development. The results survey Local Administrative Organization in Chaiyaphum Province, The analysis of data Knowledge and Understanding in level the Acton Proposing Local Ordinance B.E. 2542 (1999).

The research findings revealed that population and samples .The analysis on the knowledge and understanding local government in Sub district Administrative Organization understood highly but knowledge and understanding in the Act on Proposing Local Ordinance B.E. 2542 (1999) level was low and maybe because most residents are living simply and the nature compromise looked like amenable vision Administrative Organization and can not the comment population and samples into participation locally and develop level was low. Income, educational level, group membership, catching-up of news about the Sub district Administrative Organization, the learning of the information and news of the participation number of population proposing local ordinance. Recommendation case study local administrative organizations process which people Process, form and step of granting rights on public opinion endorsing local ordinance or management and Local people should have the rights process legal, rules accelerate the local administration reform to ensure its efficiency.

Keywords: Human Rights, Perception Process

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยคือ อำนาจอสูงสุดต้องเป็นของประชาชน ความพยายามของผู้บริหารประเทศของไทยนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาคือ การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชน โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเป็นครั้งแรก อำนาจบริหารจากที่เคยกระจุกตัวอยู่ที่รัฐบาลกับฝ่ายปกครองซึ่งเป็นฝ่ายบริหารนั้น ก็กระจายออกไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมสามารถที่จะมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น นอกจากนี้ในจำนวนกฎหมายหลายฉบับที่แสดงถึงความพยายามในการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชนให้มากขึ้น ก็คือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง
2. ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค
3. ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ กิจการบางประการที่รัฐมอบหมายให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นรับไปบริหารเอง ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 69 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ที่บัญญัติไว้ว่า “ท้องถิ่นใดที่เห็นสมควรจัดให้ราษฎรมีส่วนในการปกครองท้องถิ่นให้จัดระเบียบการปกครองเป็นราชการส่วนท้องถิ่น” องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามกฎหมาย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญต่อชุมชนในลักษณะที่เป็นองค์กรพื้นฐานของท้องถิ่นและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการบริหารการพัฒนาระดับตำบลทั้งในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ ในทางทฤษฎีมีความเชื่อว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีแนวโน้มว่าจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชุมชน เป็นองค์กรที่มีพลังของประชาชนในท้องถิ่น อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน

และทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน จึงน่าจะรู้ปัญหาความต้องการที่แท้จริงรวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมในชุมชน (วิรัช วิรัชนิการวรรณ, 2536: 279) และเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานและจัดการทรัพยากรและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีอิสระและคล่องตัวมากขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2544: 170)

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท
2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อ.บ.ต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมีเจตนารมณ์ ดังนี้ (กองราชการส่วนตำบล, 2539: 43)

2.1 กระจายอำนาจการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาภายในตำบล และตอบสนองความต้องการของประชาชน อำนาจที่รัฐมอบให้ต้องมีขอบเขตตามที่รัฐกำหนด

2.2 เปิดโอกาสให้หน่วยบริหารราชการท้องถิ่น ปกครองตนเอง ทำหน้าที่และกิจกรรม เพื่อพัฒนาและบริหารตามสมควร ให้มีการปกครอง ที่เข้มแข็งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล รัฐบาลกำหนด ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้หลายทางรวมทั้ง เงินอุดหนุน

2.3 เพื่อเสริมสร้างแนวคิดประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้มีกระบวนการ สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีการ เลือกตั้ง มีการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายสภา กับ ฝ่ายบริหาร และที่สำคัญส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนอย่างกว้างขวางในการเสนอแก้ปัญหา รวมถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล

จากเจตนารมณ์ดังกล่าว จะเห็นว่าการจัดตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะตรงตาม องค์ประกอบของธรรมาภิบาล (Good Governance) ในประเด็นหลักๆหลายประเด็น โดยเฉพาะหลักการ มีส่วนร่วมของสาธารณชน (Public Participation) หลักความโปร่งใส (Transparency) ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการกำหนดความสำเร็จ หรือ ความล้มเหลวขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกันนี้ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ยังได้บัญญัติ เรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ใน มาตรา 281- 290 โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังต่อไปนี้ 1) ความเป็นอิสระ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครอง ตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น 2) การ กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่ จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจน สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 3) การดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น 4) คณะผู้บริหาร ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง

โดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภา ท้องถิ่น 5) การลงคะแนนเสียงถอดถอนผู้บริหาร ท้องถิ่น 6) การเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น 7) การมี ส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 8) องค์การพิทักษ์ระบบคุณธรรมของ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น 9) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี ของท้องถิ่น 10) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม และการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากสาระสำคัญของ รัฐธรรมนูญปัจจุบันนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการ มีส่วนร่วมของประชาชนและการกระจายอำนาจสู่ ท้องถิ่นมากขึ้น

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน ไว้อย่างชัดเจนและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วม ของประชาชนโดยมีเจตนารมณ์ที่ให้ความสำคัญในการ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนา ระบบการเมืองการปกครองของประเทศให้เป็นไปใน ทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ ข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายลูกที่ ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ดังเจตนารมณ์ที่กล่าวมาข้างต้น แต่กฎหมายที่ออกมา ดังกล่าวนี้นั้นในการปฏิบัติงานจริงกลับไม่ค่อยมีท้องถิ่น หรือหรือคนในชุมชนนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม กฎหมายก็ยังคงเป็นแต่ตัวบทกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็น

ลายลักษณ์อักษร มีการตั้งสมมุติฐานว่า ประชาชนอาจไม่รู้สิทธิของตนเองโดยอาจพออนุมานได้ว่า กฎหมายยังเข้าไม่ถึงท้องถิ่นหรืออาจเป็นไปได้ว่าผู้นำของท้องถิ่นหรือแม้แต่หน่วยงานของรัฐยังไม่ได้ให้ข้อมูลที่เพียงพอแก่ประชาชนให้มีความตระหนักถึงสิทธิของตนเองตามรัฐธรรมนูญที่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจน

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาในเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาท้องถิ่นโดยมุ่งไปที่การให้ท้องถิ่นได้แสดงศักยภาพของการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชนทั้งนี้ โดยศึกษากระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น โดยศึกษาจากการตอบแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตในการรับรู้สิทธิของประชาชน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ใช้เป็นเข็มทิศในการพัฒนาสิทธิของประชาชนให้นำมาบังคับใช้กับชุมชนของตนเองอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนในรูปแบบกระบวนการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วม

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มประชากร ได้แก่ ชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ
2. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชากรในองค์กรบริหารส่วนตำบลนาผาย
3. ด้านเนื้อหา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ
4. ด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ มกราคม 2553 - กันยายน 2553

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดระบบ ทำให้สามารถทราบถึงกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตจังหวัดชัยภูมิที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ ขึ้นไปซึ่งมีภูมิลำเนาในพื้นที่เขตจังหวัดชัยภูมิ อำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 396 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตจังหวัดชัยภูมิที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ที่มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิและในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ได้แก่ ประชาชนในเขตจังหวัดชัยภูมิที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ที่มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิและในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบประเภทคำถามปลายปิด (Closed Ended Questions) และคำถามปลายเปิด (Open Ended Questions) ผสมผสานกันโดยส่วนใหญ่เป็นคำถามปลายปิด โดยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตัวแปรที่วิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน

ส่วนที่ 1 การสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 10 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ส่วนที่ 2 การสำรวจระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการรับรู้สิทธิเสรีภาพของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแบบเลือกตอบแบบสอบถาม (Multiple Choice Item) ว่าใช่หรือไม่ใช่ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบ ซึ่งกำหนดระดับคะแนนไว้ ดังนี้

ตอบถูก กำหนดคะแนนเป็น 1

ตอบผิด กำหนดคะแนนเป็น 0

ในการกำหนดเกณฑ์ระดับความรู้ความเข้าใจคิดจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 0.49 หมายถึงระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.50 - 1.00 หมายถึงระดับความรู้ความเข้าใจสูง

ส่วนที่ 3 การสำรวจระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการรับรู้สิทธิของประชาชน ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นคำถามแบบปรับปรุงจากจากมาตรวัดไลเกด (Likert Scales) 3 ตัวเลือกให้เลือกตอบตามความเป็นจริง กำหนดระดับคะแนนไว้ ดังนี้

คะแนน 2 หมายถึง ทำประจำ

คะแนน 1 หมายถึง ทำบ้าง

คะแนน 0 หมายถึง ไม่เคยทำเลย

ในการกำหนดเกณฑ์ระดับความการมีส่วนร่วมคิดจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 0.67 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมต่ำ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.68 - 1.33 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.34 - 2.00 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมสูง

ส่วนที่ 4 เป็นส่วนของข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ ที่ประชาชนต้องการแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

การสร้างและทดสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัย ได้สร้างและทดสอบเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการออกแบบเครื่องมือวิจัย

2. กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะถามโดยพิจารณาถึงปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัยว่า

ข้อมูลอะไรบ้างที่ต้องการ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย

3. พิจารณาแบบของคำถามที่ใช้ การที่จะใช้แบบสอบถามรูปแบบใดต้องคำนึงถึงลักษณะของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างและการวิเคราะห์ข้อมูลให้เหมาะสมกับธรรมชาติของสิ่งที่ศึกษา

4. ร่างแบบสอบถาม โดยให้ข้อคำถามอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนดพยายามตั้งข้อคำถามให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วตรวจสอบว่าจะได้คำตอบตามวัตถุประสงค์วิจัยหรือไม่

5. หลังจากการร่างแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของภาษาขอบเขตเนื้อหาวิจัยและความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ที่ปรึกษาวิจัยเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 2 ครั้ง และมีการติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์หลายครั้ง

6. ผู้วิจัย ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามที่ปรึกษาวิจัยให้ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะได้แก่ ระยะแรก การศึกษาสภาพปัญหากระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ระยะที่สอง นำภาพรวมของวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งแรก เน้นไปสู่วิธีการเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ กระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์สภาพกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (The Statistical Package for the Social Sciences) Versions 14 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม หลังจากดำเนินการเก็บ

รวบรวมข้อมูลแล้ว

2) บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูลและเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ

3) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4) ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของผลการวิจัย

2. วิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานดังนี้

1) อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

2) ทดสอบสมมุติฐานโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม โดยใช้ สถิติเชิงอนุมาน ด้วย Chi - square test : X² ณ ระดับ 0.5

3. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

X แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่างๆ
D แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
P แทน ค่า Significance
F แทน ค่าสถิติทดสอบ

สถานที่เก็บข้อมูล

1. เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดชัยภูมิ
2. ภาคสนาม ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาฝาย ในเขตอำเภอเมือง ในจังหวัดชัยภูมิ

ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

ระยะเวลาทำการวิจัยทั้งหมด 9 เดือน ตั้งแต่เดือน 1 มกราคม 2553 ถึง เดือน 30 กันยายน 2553 โดยมีแผนการดำเนินงานตลอดโครงการ จำแนกดังนี้

1. การเตรียมข้อมูลในพื้นที่และการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 1 เดือน (มีนาคม 2553)
2. การสำรวจสภาพปัญหา ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ การวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น 1 เดือน (พฤษภาคม 2553)
3. วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 1 เดือน (มิถุนายน 2553)
4. เตรียมข้อมูล คัดเลือกพื้นที่ภาคสนาม 1 เดือน (กรกฎาคม 2553)
5. ติดตามประสานงานในพื้นที่ เก็บข้อมูลพื้นฐาน 1 เดือน (สิงหาคม 2553)
6. วิเคราะห์ผล สรุปผล อภิปรายผล และนำเสนอรายงาน 1 เดือน (กันยายน 2553)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับทราบถึงกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ
2. ได้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการส่งเสริมสิทธิและการรับรู้ของประชาชน

ในรูปแบบกระบวนการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ได้ทราบถึงความเข้าใจกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วม

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระบวนการรับรู้สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. อาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลนานเกินกว่า 65 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี เคยเป็นสมาชิกกลุ่ม ติดตามข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือบางครั้ง ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง และส่วนมากได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับท้องถิ่นจากทางป้ายกระจายข่าวของชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูง โดยเห็นว่า รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันมีทั้งหมด 2 คน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นนิติบุคคล และการป้องกันและการบรรเทาสาธารณภัยเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องทำตามกฎหมาย แสดงว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงพอ ซึ่งให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริม สนับสนุนและสร้างความเข้าใจเรื่อง

การปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการให้ความรู้ความเข้าใจโดยให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและอำนาจทางการเมืองมาจากรัฐธรรมนูญ ทำให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ไม่เกิดการบังคับจูงใจด้วยอำสสินจ้างหรือโดยการจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ ก็จะส่งผลให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพถือเป็นความสำเร็จระยะยาวในการพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของทรงพล ตุ่มทอง (2541) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลศรีราชาพบว่า ความรู้ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพันธ์ ชุมแก้ว (2543: บทคัดย่อ) พบว่า เยาวชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากกระแสการร่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก จนได้รับการขนานนามว่า “รัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน” ประชาชนจึงให้ความสนใจ และเกิดการรับรู้การเปลี่ยนโครงสร้างทางการเมืองการปกครอง ตลอดจนสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อยู่ในระดับต่ำ อาจเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายและมีลักษณะประณีตระนอมชอบคล้อยตามวิถีทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาท้องถิ่นในระดับน้อย ตามแนวคิดของ

ภัทรนันท์ คลื่นแก้ว (2544: 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมหรือขั้นตอนกระบวนการพัฒนาขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือหลายขั้นตอน ตั้งแต่การตระหนักถึงปัญหาค้นหาสาเหตุของปัญหา การแก้ไขปัญหา การวางแผนการปฏิบัติตามโครงการและการร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสุตา เตียวไป (2545) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลดอนชมพู อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลดอนชมพู อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 168 คน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบ อ.บ.ต. ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นด้านรายพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ดำเนินโดย องค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงพล ตุ่มทอง (2541) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลศรีราชาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นเมื่อมองในภาพรวมในการดำเนินกิจกรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล การทำหน้าที่สื่อข่าวสารการเมืองเกี่ยวกับเทศบาล และการติดต่อกับเทศบาล อยู่ในระดับต่ำและการพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมแยกเป็นรายด้าน พบว่าทุกกิจกรรมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นถือว่ามีความใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง เพราะงานบริการ

ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีมากมายหลายรูปแบบ เช่น งานด้านทะเบียน งานด้านสาธารณสุข งานด้านการโยธา งานด้านการศึกษา ด้านสวัสดิการ และสังคมสงเคราะห์ งานด้านการแก้ปัญหาและการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานและการบริการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนถือว่ามีความสำคัญมากโดยเฉพาะในการเสนอแนะข้อบังคับไปยังสภาท้องถิ่นเพื่อนำกฎหมายเหล่านั้นมาบังคับใช้กับคนในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ตรงตามกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ของประชาชนในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ พบว่า เพศ อายุ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และระดับความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น งานวิจัยของ พรพนพิลาศ วีระสุโข (2541: บทคัดย่อ) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ตามแนวคิดของ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชศ รุ่งสว่าง (2542: บทคัดย่อ) ที่พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารความรู้ สื่อหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัจจัยอายุอาจมีปัจจัยเบื้องหลังนั้นคือ ประสบการณ์ โดยผู้ที่มีอายุมากอาจมีประสบการณ์การรับรู้มาก ผู้ที่มีประสบการณ์น้อย

อาจมีประสบการณ์การรับรู้น้อย โกวิท พวงงาม (2545: 5) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการปฏิบัติตนของประชาชนโดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การฟื้นฟูจารีตประเพณี การบริการสาธารณะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งได้สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล เชาวนะ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนอำเภอฉวางต่อการบริหารท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา” พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้ เพศ รายได้ การศึกษา อาชีพ หรือได้รับการฝึกอบรมจากทางราชการ การได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ หนังสือหรือรายงาน วารสารหรือเอกสาร วิทยุ โทรทัศน์ และจากการพูดคุยกับบุคคลทั่วไป การพบปะพูดคุยกับข้าราชการ นักการเมือง การเข้าร่วมประชุมกับส่วนราชการ การเสนอแนะความต้องการต่อส่วนราชการ

รายได้ วุฒิการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม การติดตามข่าวสารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเข้าชื่อเสนอพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขตจังหวัดชัยภูมิ สอดคล้องกับ เฟด็จ ชำพัง (2543: 5) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่ชาวบ้านมีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนเริ่มตั้งแต่การร่วมในการตัดสินใจ การร่วมดำเนินงานกับภาครัฐด้วยความสมัครใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันญา พันธไชย (2545: 16) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการทำงานขององค์การที่มีผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานอย่างเหมาะสมด้วยความตั้งใจเต็มที่ เพื่อให้งานบรรลุสำเร็จตามเป้าหมายที่กลุ่มต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาลี ทรงศิริ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น :

ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองนครนายก อำเภอเมือง นครนายก จังหวัดนครนายก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก ประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้ง (อายุ 18 ปี ขึ้นไป) พบว่า ปัจจัย ด้านรายได้ การศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับการ มีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สวัสดิ์ เตียวิรัตน์ (2542: บทคัดย่อ) พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ต้องหามีผลต่อ ระดับความรู้ของผู้ต้องหาเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องหา และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชศ รุ่งสว่าง (2542: บทคัดย่อ) พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารความรู้จากสื่อ หนังสือพิมพ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากระดับการศึกษา ระดับ ต่างๆ ต่างมีจุดมุ่งหมายพื้นฐานเดียวกันกล่าวคือ ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานมีจุดหมายเพื่อการนำไปใช้ในการ ดำรงชีวิตหรือเพื่อการนำไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การรับรู้สิทธิเสรีภาพย่อมเกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา ประชาชนย่อมต้องมีระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในการ ที่จะแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพเป็นการเพิ่มเติม อันเป็นการรักษาสหสิทธิของตนขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การวิจัยเรื่องกระบวนการส่งเสริมสิทธิและ การรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการ เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในเขต จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้สิทธิ เสรีภาพประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้สิทธิเสรีภาพของประชาชน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตจังหวัดชัยภูมิที่มี อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป การสุ่มตัวอย่างวิธีหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยและ พนักงานสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่อง

คอมพิวเตอร์ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สถิติวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน Chi-square และ Phi ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้สิทธิของของประชาชนในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมีการรับรู้การทดสอบสมมติฐาน ระดับการศึกษา อาชีพ การใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์ การใช้เวลาชมโทรทัศน์ การใช้เวลาฟังวิทยุ การใช้เวลา ฟังหออกระจายข่าวหรือเสียงตามสาย การสนทนากับเพื่อน หรือเพื่อนบ้าน การสนทนาภายในครอบครัว แหล่ง ร้องเรียน เช่น ไปปลิว หออกระจายข่าว การรับรู้ข้อมูล ข่าวสารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมี ส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการ รับรู้สิทธิเสรีภาพของประชาชน

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมี บทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการมีส่วนร่วม ในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่าง แท้จริงและเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เพื่อให้เป็น แบบอย่างในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1.2 ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ กระบวนการประชาคม

1.3 ควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล) อย่างแท้จริง

1.4 ควรวางนโยบายในเรื่องการมีส่วนร่วม ของประชาชนในทางปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน เช่นการแบ่งนโยบายการมีส่วนร่วมออกเป็นหลายๆ ด้าน และจำแนกตามยุทธศาสตร์ให้ครบถ้วน

1.5 ควรกำหนดให้เป็นนโยบายที่ชัดเจน ในด้านการพัฒนาความพร้อมของบุคลากรในชุมชน ทั้งในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและในด้านประชาชน

1.6 ควรพัฒนาส่งเสริมให้ประชาชน รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีจิตสาธารณะ จัดการวางแผน

การคิดอย่างเป็นระบบ และรู้จักความสำคัญของปัญหา

1.7 ควรกำหนดนโยบายในด้านการส่งเสริมและปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่ประชาชนและเยาวชน

1.8 การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องถือความเสมอภาคและความทั่วถึงของประชาชนในพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 นำยุทธศาสตร์ที่กำหนดเป็นแผนการปฏิบัติการเพิ่มโครงการที่มีการเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งประชาคมหมู่บ้านเพื่อสร้างความเข้มแข็งของพลังมวลชนและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างชุมชน

2.3 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน เสริมสร้างความรู้และความพร้อมให้แก่ประชาชน กลุ่มพลังมวลชนรวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของรัฐ

2.4 ควรบรรจุความรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหลักสูตรของการเรียนการสอนของนักเรียนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการส่งเสริมให้โรงเรียนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีกิจกรรมที่น่าสนใจที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เยาวชนได้มีส่วนร่วม เช่น การเลือกตัวแทนนักเรียน การคัดเลือกตัวแทนกลุ่มในชมรมต่าง ๆ เป็นต้น

2.5 ควรให้มีการประชาสัมพันธ์งานหรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ดำเนินการ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับในรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งการเชิญชวนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2.6 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในรูปแบบที่ใหม่ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความสนใจ เช่น การประกวดการมอบรางวัล มอบประกาศนียบัตรให้แก่ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประจำ

2.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมนอกเวลาราชการ หรือในวันหยุดราชการ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

2.8 การประชาสัมพันธ์เชิญชวนหรือการคัดเลือกประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เสมอภาค ทั่วถึงมิใช่อยู่ในวงจำกัดหรือเฉพาะเจาะจงที่ประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น กลุ่มที่รักใคร่ชอบพอกับนักการเมืองท้องถิ่นเป็นพิเศษ

2.9 ในการเปิดประชุมสภาหรือในสมัยที่จะมีการออกกฎเพื่อมาบังคับใช้ในท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยควรจัดประชาคมหมู่บ้าน สมาชิกสภาท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์หรือชี้แนะแนวทางในการออกระเบียบหรือตกลงทำความเข้าใจให้ประชาชนทราบข้อมูลต่าง ๆ

2.10 ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอแนะ แลกเปลี่ยนความรู้ แสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้งได้อย่างเต็มที่

2.11 เมื่อกฎที่ออกมาจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ไปในระยะเวลาหนึ่งควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอแนะ รับทราบถึงข้อดีข้อเสีย ตลอดจนสามารถเข้าไปปรับแก้กฎหมายเหล่านั้น ที่ประชาชนเห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสถานการณ์ปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2539). **กองราชการส่วนตำบล. คู่มือพนักงานส่วนตำบล**, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง.
- โกวิท พวงงาม. (2545). **170 การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ชาลี ทรงศิริ. (2547). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลเมืองนครนายก อำเภอเมือง นครนายก จังหวัดนครนายก**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงพล ตุ่มทอง. (2541). **ปัจจัยที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาล ตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาลังคม คณะพัฒนาลังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรรณพิลาศ วีระสุโข. (2541). **ความต้องการที่จะรู้ข่าวสารทางการเมือง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองและการใช้ประโยชน์ข่าวสารการเมืองจากรายการโทรทัศน์ของประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิเชษฐ์ รุ่งสว่าง. (2542). **พฤติกรรมการรับข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประจำจังหวัด ในจังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพศาล เขาวน. (2543). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอมวก จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภัทรนันท์ คลื่นแก้ว. (2544). **การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการป่าชุมชนในจังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2536). **การบริหารการพัฒนาชนบท การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาตำบล : สาเหตุและแนวทางแก้ไข**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียน.
- วุฒิพันธ์ ชุมแก้ว. (2543). **ความรู้ความเข้าใจในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ของเยาวชนอายุ 18-25 ปี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี**. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศรีสุดา เตียวโป. (2545). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบ อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา**. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สวัสดิ์ เตียววิรัตน์. (2542). **ความรู้ผู้ต้องหาเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 3**, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สัญญา พันธไชย. (2545). **ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น**, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542